

بررسی میزان تماس شغلی با خون در کارکنان و دانشجویان مراکز آموزشی - درمانی دانشگاه علوم پزشکی کاشان در سال ۱۳۸۴

داوود آقادیوست^۱، محمد حاجی جعفری^{۲*}، بتول علایی طباطبایی^۳، محمدحسین زیلوچی^۳، عباس دلیریان^۴

خلاصه

سابقه و هدف: تماس شغلی با خون و مایعات بدن به دلیل خطر بالقوه انتقال عفونت‌های انتقالی از راه خون به عنوان یکی از مشکلات اساسی شغلی کارمندان و کارکنان دستگاه بهداشتی در ۵۰ سال اخیر مطرح شده است. هدف از این مطالعه تعیین میزان تماس شغلی با خون در کارکنان مراکز آموزشی - درمانی تابعه دانشگاه علوم پزشکی کاشان در سال ۱۳۸۴ می‌باشد.

مواد و روش‌ها: تحقیق به روش مقطعی بر روی ۶۷۸ نفر از کارکنان و دانشجویان مراکز آموزشی - درمانی شهید بهشتی، نقوی، متینی، اخوان اورژانس مرکزی و گلابچی که از طریق سرشماری انتخاب شدند، انجام شد. اطلاعات مربوط از طریق پرسشنامه‌ای حاوی ۲۲ سوال که شامل اطلاعات فردی، سابقه تماس شغلی با خون، انواع تماس، زمان و مکان رخ دادن آسیب، وسایل آسیب‌رسان و نوع خدمت منجر به آسیب می‌باشد، جمع‌آوری گردید. سپس این اطلاعات با استفاده از آماره توصیفی تجزیه و تحلیل شد.

نتایج: از مجموع ۶۷۸ نفر از کارکنان و دانشجویان که پرسشنامه را تکمیل نمودند ۲۴۷ نفر مرد (۳۶/۴٪) و ۴۳۱ نفر زن (۶۳/۶٪) بودند. سن افراد مورد مطالعه ۲۸/۹±۷/۶ سال و سابقه کار آنها ۹/۲±۷/۳۶ سال بود. سابقه تماس شغلی با خون در طول مدت خدمت ۹۴٪ گزارش شد که در سه گروه پرستار اورژانس، تکنیسین اتاق عمل و کاردان و کارشناسان آزمایشگاه به میزان ۱۰۰٪ بود. دانشجویان کارورزی پزشکی ۹۱/۷٪ و پرستاری ۹۰/۸٪ تماس با خون را ذکر کردند. ۵۸/۲٪ از پرسش‌شوندگان در معرض آسیب اجسام نوک‌تیز و ۵۳/۵٪ در معرض پاشیدن ترشحات بدن بیشتر از یک بار بودند. از میان وسایل آسیب‌رسان بیشترین فراوانی مربوط به سرسوزن سرنگ‌های تزریقی با ۳۷/۵٪ بود که در ۳۱/۶٪ از موارد در هنگام انجام تزریقات رخ داده بود. ۹۷/۲٪ از موارد، دست‌ها دچار آسیب شده بودند. بیشترین آسیب (۶۱/۹٪) در نوبت کاری صبح اتفاق افتاده بود.

نتیجه‌گیری: فراوانی بالای تماس شغلی با خون زنگ خطر جدی برای پزشکان و کارکنان مراکز آموزشی - درمانی کاشان است. آموزش‌های کاربردی و راه‌اندازی دستگاه گزارش‌دهی و ثبت تماس‌های شغلی توصیه می‌شود.

واژگان کلیدی: تماس شغلی با خون، فرو رفتن اجسام نوک‌تیز (needle stick)، پاشیدن ترشحات به مخاط (splash) کارکنان و دانشجویان، مرکز درمانی

- ۱- دانشیار گروه چشم گوش و حلق و بینی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کاشان،
- ۲- پزشک عمومی بیمارستان متینی دانشگاه علوم پزشکی کاشان.
- ۳- کارشناس پرستاری بیمارستان متینی دانشگاه علوم پزشکی کاشان.
- ۴- کارشناس مدارک پزشکی بیمارستان متینی دانشگاه علوم پزشکی کاشان.

* نویسنده مسؤل: محمد حاجی جعفری

آدرس: کاشان، خیابان شهید بهشتی، معاونت غذا و دارو.

پست الکترونیک: dr_hajijafari@yahoo.com

تلفن: ۰۳۶۱ ۴۴۶۵۵۱۸

دورنویس: ۰۳۶۱ ۴۴۵۶۹۶۹

تاریخ دریافت: ۸۵/۶/۱۱

تاریخ پذیرش نهایی: ۸۵/۱۱/۲۸

مقدمه splash است [۱] و در واقع بیانگر آسیب و شکستن سدهای

دفاعی پوستی مخاطی بدن به وسیله وسایل برنده یا نوک‌تیز آلوده به ترشحات خونی یا سایر ترشحات بدن بیماران می‌باشد.

تماس شغلی با خون به معنی فرو رفتن اجسام نوک‌تیز در بدن (needle stick) یا تماس مخاط‌های بدن با ترشحات خونی